

Notat

Orientering om den politiske aftale "Aftale om en 10-årsplan for psykiatrien og mental sundhed"

Den 27. september 2022 blev der indgået en bred politisk aftale om en 10-årsplan for psykiatrien.

Aftalen skal ses i forlængelse af "*Fagligt oplæg til en 10-årsplan: Bedre mental sundhed og en styrket indsats til mennesker med psykiske lidelser*", som Sundhedsstyrelsen og Socialstyrelsen fremlagde den 13. januar 2022. Det faglige oplæg pegede blandt andet på fem hovedudfordringer på området, samt indeholdt 37 anbefalinger til at løfte psykiatriområdet. Aftaleparterne er med aftalen enige om at prioritere og igangsætte initiativer inden for de fem identificerede hovedudfordringer:

1. Opbygning af et lettilgængeligt tilbud i kommunerne til børn og unge i psykisk mistrivsel og med symptomer på psykisk lidelse
2. Styrkede indsatser for mennesker med svære psykiske lidelser.
3. Oplysnings- og afstigmatiseringsindsatser
4. Styrkede tværfaglige og evidensbaserede miljøer
5. Bedre rammer for forskning i forebyggelse og behandling af psykiske lidelser.

Med aftalen igangsættes der indsatser indenfor 16 af de 37 anbefalinger, hvoraf ti indsatser er knyttet op på hovedudfordringerne. Aftaleparterne er desuden enige om, at de aftalte initiativer er første skridt i en længere proces for at forbedre det samlede psykiatriområde og den mentale sundhed, og at den efterfølgende prioritering og rækkefølge løbende skal tilpasses udviklingen på psykiatriområdet over de næste ti år.

Økonomi

Med aftalen afsættes der 450 mio. kr. i 2023 og herefter 500 mio. kr. årligt. Den samlede finansiering er dog med forbehold for de endelige aftaler om hhv. udmøntning af reserven til foranstaltninger på social-, sundheds- og arbejdsmarkedsområdet for 2023-2026 og fordeling af

03-10-2022

Sagsnummer I F2
2022 - 946

Dokumentnummer i F2
2040539

Sagsnummer i eDoc
2022-0021685

Sagsbehandler
Maja Helvig Haxthausen

forskningsreserven 2023, hvor de politiske forhandlinger herom afventer. I den samlede finansiering indgår en reserve på 41,4 mio. kr. årligt fra 2027 til senere udmøntning. Udmøntning af midlerne, koblet til anbefalingerne i det faglige oplæg, fremgår af tabel 2 i aftalen, jf. bilag.

Initiativer på Socialforvaltningens område

Nedenfor beskrives og kommenteres på de initiativer i aftalen, som vedrører Socialforvaltningens fagområde. Som det fremgår, afventer forvaltningen for mestendels af initiativerne yderligere konkretisering eller indledende arbejde fra nationalt hold, før der kan igangsættes konkrete indsatser i forvaltningens regi. Der kommenteres ikke på initiativer, der udelukkende vedrører andre forvaltninger.

Indsats 1.1: Etablering af et lettilgængeligt tilbud i kommuner til børn og unge med psykisk mistrivsel og psykiske symptomer.

Med initiativet skal der etableres et lettilgængeligt tilbud i kommuner til børn og unge med psykisk mistrivsel og/eller symptomer på psykisk lidelse. Indledningsvist bemærkes det, at arbejdet med at etablere et lettilgængeligt tilbud i kommunen, jf. initiativet, afventer udarbejdelsen af de nationale rammer for tilbuddet, herunder den nærmere definition af tilbudstypen.

Tilbuddet skal bl.a. sikre mulighed for udredning og lettere behandlingstilbud uden for behandlingspsykiatrien til målgruppen, ligesom der skal være en kobling til lokale civilsamfundstilbud. Rammerne for tilbuddet vil først skulle beskrives nærmere i et fagligt arbejde på tværs af bl.a. ministerier, kommuner, faglige selskaber, KL og Danske Regioner, som bl.a. skal tage stilling til lovgrundlaget for tilbuddet samt ansvarsfordelingen mellem region og kommune. Der vil blive gennemført løbende evaluering og feed-back på implementering af indsatsen. Der er i alt afsat 100 mio. kr. i 2023, 257,5 mio. kr. i 2024 og 250 mio. kr. i 2025 og årligt varigt herefter. Nærmere fordeling af midlerne er ikke specificeret.

Jf. ovenfor bemærker forvaltningen, at etableringen af et sådant tilbud i Københavns Kommune afventer udarbejdelse af de nationale rammer for tilbuddet og den nærmere definition af tilbudstypen. Socialforvaltningen vil tage initiativ til et samarbejde med Sundheds- og Omsorgsforvaltningen og Børne- og Ungdomsforvaltningen mhp. at præge indholdet og retningen for tilbuddet.

Forvaltningen vurderer ligeledes, at det vil være relevant at drøfte initiativet i regi af de tværsektorielle sundhedsklynger.

Indsats 2.1 og 2.2: Styrket indsats for mennesker med svære psykiske lidelser og her-og-nu-kapacitetspakke til den regionale psykiatri.

Initiativerne har samlet til formål at styrke den samlede indsats for børn, unge og voksne med svære psykiske lidelser på tværs af sundheds- og socialområdet. Initiativerne forventes på sigt at få betydning for Socialforvaltningens arbejde med og indsatser for målgruppen, men aktuelt er forvaltningens arbejde i forbindelse med initiativerne begrænset til at følge og forsøge at påvirke det nationale arbejde med at få udarbejdet forløbsbeskrivelser, beskrivelsen af rammer for forsøgsprojektet mv.

Indsats 2.1 omfatter udarbejdelse og implementering af *forløbsbeskrivelser* for børn, unge og voksne. Forløbsbeskrivelser er et værktøj til at sikre ensartethed og høj kvalitet i udredning, behandling og rehabilitering/recovery på tværs af landet. Det fremgår af aftalen, at forløbsbeskrivelserne skal kunne udmøntes inden for den aftalte økonomiske ramme i Finansloven for 2023. Endvidere skal der udarbejdes en vurdering af de intensive sengepladser i psykiatrien, der samtidig tager højde for den allerede færdiggjorte evaluering af de særlige pladser, samt en afdækning af anvendelsen af tværfaglige udgående teams. Herudover indgår der i indsats 2.1 også en her- og-nu-kapacitetspakke på 77,2 mio. kr. til den regionale psykiatri i 2023, der skal modvirke stigende ventetider og bidrage til overholdelse af udredningsretten.

Der er med aftalen afsat i alt 84,6 mio. kr. i 2023, 135,9 mio. kr. årligt i 2024 og 2025, og 142,9 mio. kr. i 2026. Fra 2027 er der årligt afsat 138,1 mio. kr. som varige midler.

Indsats 2.2 dækker dels over bedre overgange for borgere på botilbud, som udskrives fra behandlingspsykiatrien med udbredelse af botilbudsteams, og dels en forsøgsordning med etablering af fleksible pladser i kommunerne, hvor borgere efter udskrivning fra behandlingspsykiatrien kan modtage støtte i en overgangsperiode. Forsøgsordningen skal dække borgere i egen bolig såvel som hjemløse borgere. Der er afsat i alt 30 mio. kr. i 2023, 60 mio. kr. i hhv. 2024 og 2025 og 59 mio. kr. i 2026 og årligt varigt herefter til indsatsen. Nærmere fordeling af

midlerne er ikke specificeret. Socialforvaltningen har allerede et etableret samarbejde med Region Hovedstaden om botilbudsteam.

Forvaltningen hæfter sig ved, at den konkrete betydning for den borgernære praksis i kommunalt regi afventer udarbejdelsen af forløbsbeskrivelserne og forsøgsbeskrivelsen mv. Dette understøttes af fordelingen af de nationalt afsatte midler til indsatserne. Forvaltningen vil på nuværende tidspunkt interessevaretage ift. udviklingen af indsatserne i relevante fora.

Indsats 2.3: Øget kompetenceudvikling i socialpsykiatrien samt støtte i eget hjem efter udskrivelse fra behandlingspsykiatrien

Indledningsvist bemærkes det også her, at forvaltningen aktuelt afventer det nationale arbejde med at få konkretiseret initiativet, herunder at få udmeldt en pulje og nærmere defineret rammerne for et forsøg.

Med initiativet afsættes midler til dækning af udgifter i forbindelse med kompetenceudvikling af medarbejdere i socialpsykiatrien, herunder med særligt fokus på ufaglærte medarbejdere samt SOSU-hjælpere og -assistenter. Indsatsen omhandler også gennemførelse af forsøg med forebyggende sociale mentorer efter udskrivelse fra den regionale behandlingspsykiatri.

Der er i alt afsat 42,8 mio. kr. i 2023, og 0,5 mio. kr. i hhv. 2024 og 2025 til indsatsen. Fordelingen af midlerne er ikke nærmere specificeret. Det bemærkes, at den endelige prioritering af indsatsen beror på forhandlingerne om reserven til foranstaltninger på social- sundheds- og arbejdsmarkedsområdet for 2023-2026.

Forvaltningen bemærker, at der er tale om midler, som kommunerne skal ansøge om, ligesom de nationalt afsatte midler falder markant fra 2023 til 2024, samt at indsatsen for kompetenceudvikling således er relativt kortsigtet og primært har fokus på en smal målgruppe af medarbejdere.

Indsats 2.6: Kvalitetsløft i socialpsykiatrien

Arbejdet med at styrke socialpsykiatrien fortsættes ved national udbredelse og implementering af recoveryorienteret rehabilitering som tilgang, understøttet af en øget anvendelse af viden og ressourcer fra peers. Det er ikke nærmere beskrevet, hvordan kvalitetsløftet vil blive udbredt til den kommunale praksis, og forvaltningen vil derfor aktuelt alene følge arbejdet med et kvalitetsløft af socialpsykiatrien og

interessevaretagelse i relevante fora, og således ikke igangsætte konkrete indsatser på nuværende tidspunkt. Socialforvaltningen har i samarbejde med Københavns Professionshøjskole udviklet et uddannelsesforløb i recovery og rehabilitering målrettet ledere og medarbejdere i socialpsykiatrien, hvor der allerede er gennemført undervisningsforløb, og der fortsat løbende starter nye hold op. Forvaltningen løfter således dagsorden med faglig kompetenceudvikling.

Forvaltningen bemærker, at der med initiativet, som den fremgår af aftalen, er tale om en relativt begrænset indsats, både økonomisk og tidsmæssigt. Der er med aftalen afsat 7,5 mio. kr. i 2023, 7 mio. kr. i 2024. 10 mio. kr. i 2025 og 10,5 mio. kr. i 2026. Det bemærkes i øvrigt, at endelig prioritering af indsatsen beror på forhandlingerne om reserven til foranstaltninger på social- sundheds- og arbejdsmarkedsområdet for 2023-2026.

Videre proces

Socialudvalget har bestilt en temadrøftelse om 10-årsplanen for psykiatrien i forlængelse af den politiske aftale.